

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

www.avocats-roumanie.eu

Baroul SATU MARE
Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062
Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES
22, rue Pétiniaud Beaupeyrat, 87000, Limoges
Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu

Recuperarea creanțelor în Franța

Neplățile constituie una din principalele cauze ale eșecului societăților comerciale. Cu toate acestea neplata nu este o fatalitate. Căci există numeroase mijloace de a obține plata creanțelor. Demersurile și căile de acțiune alese trebuie să corespundă specificității fiecărei situații. Criteriile ce trebuie luate în considerare pentru alegerea unui demers de recuperare privesc, în același timp, statutul debitorului, patrimoniul său și valoarea creanței. Finalitatea acțiunii de recuperare este de a obține plata în termene optime, cu cel mai scăzut cost.

Succesul recuperării va depinde, de fapt, de capacitatea creditorului (sau a consilierului său juridic) de a analiza situația cu care se confruntă și de a utiliza mijloacele de acțiune sau de convingere cele mai adecvate.

I. DIFERITELE MĂSURI DE RECUPERARE

1. Recuperarea amiabilă :

Scopul acestui demers este de a obține o plată voluntară din partea debitorului pe calea negocierii și a convingerii. Este vorba deci de a reaminti debitorului obligațiile sale și de a obține din partea lui rambursarea datoriei din proprie inițiativă. În general, creditorul trimite scrisori de somație de plată sau îl relansează telefonic. Recuperarea amiabilă nu este deci, în nici un caz, o cale de acțiune contencioasă dar corespunde mai mult unei faze precontencioase a unui litigiu privind o sumă de bani. Doar în cazul în care tentativele sunt zadarnice și debitorul se arată în continuare reticent să plătească, trebuie luate în considerare alte căi de recuperare, cum ar fi măsura conservatoare, acțiunea în justiție și executarea silită. Chiar atunci când astfel de acțiuni sunt întreprinse, este întotdeauna preferabil și recomandat să se caute o rezolvare amiabilă.

De fapt, este deseori procedul cel mai puțin oneros în măsura în care un simplu telefon sau o simplă scrisoare de somație de plată pot fi suficiente în vederea obținerii plății. A se nota, de asemenea, că creditorul are tot interesul să pună în întârziere debitorul cât mai curând posibil deoarece anumite drepturi nu sunt recunoscute creditorului decât începând cu punerea în întârziere (în special daunele-interese moratorii), care oricum nu exclude negocierea.

2. Măsura conservatoare :

Dacă creditorul consideră că recuperarea creanței sale este amenințată, poate solicita în justiție autorizația de a lua cu titlu conservator o garanție mobilă sau imobiliară sau de a proceda la un sechestrul conservator asupra unui bun aparținând debitorului. Această măsură conservatoare îl va transforma în creditor privilegiat și prin urmare va putea fi plătit cu prioritate dacă decizia judecătorească îi este favorabilă. Această măsură împiedică debitorul să se declare insolvent.

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE
Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062
Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES
22, rue Pétoniaud Beaupeyrat, 87000, Limoges
Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

3. Acțiunea în justiție :

În ipoteza în care tentativele de recuperare amiabilă s-au dovedit infructuoase sau în cazul în care s-a aplicat o măsură conservatoare, creditorul trebuie să supună litigiul Tribunalului competent. Din acest moment, sarcina dovezii îi aparține, fiind necesar să își dovedească creanța. Obiectivul unei acțiuni în justiție poate fi dublu. În primul rând poate constitui un mijloc de presiune suplimentar față de debitor de natură să-l incite la plata datoriei. Apoi, dacă acest lucru nu se întâmplă și dacă hotărârea judecătorească este favorabilă creditorului, aceasta îi conferă un titlu executoriu ce îi va permite să pună sechestru pe bunurile debitorului pentru a fi plătit sau pentru a transforma o măsură conservatoare într-o măsură definitivă în scopul stingerii creanței sale prin atribuirea sumelor sechestrate sau prin vânzarea bunurilor sechestrate.

Principalele acțiuni în justiție deschise creditorului sunt următoarele :

a) Somația de plată. Procedura somației de plată este o procedură sumară și puțin costisitoare care este utilizată atunci când debitorul nu riscă să conteste creanța. Această procedură puțin formală permite obținerea unei decizii judiciare fără nevoia de a convoca în prealabil debitorul și fără ca vreuna din părți, creditor sau debitor, să trebuiască să apară în fața instanței. Aceasta poate fi utilizată în materie civilă sau comercială.

Procedura somației de plată devine contradictorie în caz de opoziție din partea debitorului la ordonanța de somație de plată care trebuie să-i fie notificată prin executor judecătoresc cel mai târziu în termen de 6 luni de la pronunțare sub pedeapsa caducității.

b) Acțiunea de drept comun. Acțiunea de drept comun presupune citarea debitorului în fața judecătorului. Procedura este, în acest caz, contradictorie, mai puțin rapidă decât somația de plată și trebuie utilizată de către creditorii atunci când creanțele lor sunt susceptibile de a fi contestate de către debitor.

c) Ordonanța președintială de obținere de provizioane. Pe această cale, judecătorul poate acorda creditorului o anumită sumă care poate să ajungă până la 100% din creanță. Pentru ca judecătorul să fie competent este necesar ca obligația să nu fie în mod serios contestabilă (nu poate de exemplu să aprecieze validitatea unui contract). Judecătorul acestei acțiuni este unul de aparență. Din momentul în care obligația contractuală ce îi este conferită apare ca fiind ambiguă, incompletă sau susceptibilă de interpretare, ea devine în mod serios contestabilă și judecătorul devine incompetent. Jurisprudența stabilește o distincție între noțiunea de obligație "serios contestabilă" și cea de obligație "serios contestată".

Bineînțeles că o obligație care nu este în mod serios contestată de către debitor nu este în mod serios contestabilă, însă o obligație contestată poate fi estimată ca fiind o obligație în mod serios contestabilă de către judecător. Această procedură permite obținerea unei decizii rapide beneficiind de execuție provizorie de plin drept.

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE
Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062
Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES
22, rue Pétiniaud Beaupeyrat, 87000, Limoges
Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

4. Executarea silită

Se realizează prin intermediul unui executor judecătoresc care va urmări unul sau mai multe bunuri ale debitorului. Procedura impune reguli foarte stricte și necesită deținerea unui titlu executoriu. Acesta poate fi obținut printr-o acțiune în justiție încoronată cu succes și având forță executorie.

Procedura executării silite poate fi de asemenea întreprinsă fără o acțiune prealabilă în justiție dacă creditorul deține, de exemplu, un certificat de neplată a unui cec sau un act notarial care îmbracă forma executorie. Debitorul va obține plata creanței sale prin vânzarea bunurilor sechestrate sau prin atribuirea creanțelor urmărite. Cu toate acestea subliniem că debitorul are mereu posibilitatea de a plăti în cursul procedurii de sechestru dacă nu dorește să fie constrâns la vânzarea bunurilor sale.

II. CONDIȚII PENTRU CA O CREATĂ SĂ FIE RECUPERABILĂ

1. Creanța trebuie să fie certă, lichidă și exigibilă

► Creanța trebuie să fie certă. Această exigență înseamnă că creanța trebuie să aibă o existență actuală și incontestabilă. Aceasta își găsește importanța în materie de creanță contractuală. Într-adevăr, dacă un contract a fost încheiat fără ca schimbul de consimțăminte să fie perfect (condiție a art. 1108 din codul civil), părțile au dreptul să ceară anularea angajamentului lor iar creanța nu mai prezintă caracter cert. De asemenea, în caz de cauză ilicită a contractului acesta se consideră ca și cum nu ar fi existat niciodată și va fi lovit de nulitate absolută. Oricare ar fi natura creanței : legală, contractuală sau cvasi-contractuală, delictuală sau cvasi-delictuală, va fi de datoria creditorului să dovedească caracterul cert al creanței pe care o invocă.

Dacă creanța nu este în mod serios contestabilă, creditorul poate întreprinde o procedură simplificată de acțiune (somație de plată sau ordonanță președințială de provizioane). Dacă creanța este susceptibilă de a fi contestată, creditorul va trebui să dovedească realitatea creanței sale întreprinzând o procedură de citare a plății.

► Creanța trebuie să fie lichidă. Altfel spus, cuantumul ei trebuie să poată fi evaluat. În cazul în care o creanță nu este lichidă, în special atunci când o persoană solicită daune-interese fără a determina valoarea prejudiciului, aceasta trebuie să determine în prealabil (sau să obțină determinarea de către un expert) valoarea susnumitei creanțe.

► Creanța trebuie să fie exigibilă. Aceasta înseamnă că aceasta trebuie să fi depășit data scadenței. Nu este permis creditorului să procedeze la recuperarea unei creanțe ajunse la termen sau a cărei execuție este supusă unei condiții suspensive.

2. Termene de prescripție

Bineînțeles, creanța nu trebuie să fie prescrisă sau stinsă indiferent de motiv. Dreptul de creanță, ca orice raport de obligație, este supus prescripției. Termenul de prescripție este variabil în funcție de creanțe. În lipsa unor prevederi speciale aplicabile unei creanțe specifice și care prevede un termen mai scurt, termenul de drept comun este de 5 de ani în materie civilă și de 5 ani în materie comercială (obligații născute între comercianți pentru nevoile comerțului lor, art L110-4 alineat 1 din Codul comercial) ce se aplică în mod automat.

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE
Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062
Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES
22, rue Pétiniaud Beaupeyrat, 87000, Limoges
Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

III. COSTUL RECUPERĂRII

1. Costul recuperării

Debitorul este obligat să plătească :

- ▶ Principalul (valoarea ei așa cum a fost determinată inițial între părți ca și obligație a debitorului),
- ▶ Daunele-interese moratorii care curg începând cu punerea în întârziere,
- ▶ Valoarea daunelor-interese prevăzute în contract prin clauza penală (dacă debitorul nu a obținut reducere prin decizia judiciară prin aplicarea dispozițiilor art. 1152 alineat 2 din Codul Civil),
- ▶ Accesoriile, cum ar fi costurile de plată : taxe judiciare sau taxe de timbru.

2. Cheltuielile recuperării

În materie civilă, cheltuielile aferente instanțelor judecătorești, actelor și procedurilor de execuție precum și suportarea lor sunt reglementate de către art. 695 și următoarele din Noul Cod de Procedură Civilă.

▶ Procedura somației de plată. Nu există cheltuieli de procedură atunci când cererea are ca obiect o creanță. În schimb, atunci când cererea are ca obiect o creanță comercială (în fața unui tribunal comercial), valoarea ce trebuie achitată grefierului Tribunalului de Comerț este în medie de 22,29 euro în caz de cerere de somație de plată.

▶ Alte acțiuni. Principiul impus de Legea din 9 iulie 1991 este că, cheltuielile de recuperare întreprinse fără titlu executoriu sunt în sarcina creditorului (este vorba de cheltuielile pe care le-a întreprins în caz de recuperare atunci când din punct de vedere legal nu era obligat să o facă), iar cheltuielile de executare silită sunt în sarcina debitorului. Este vorba de o regulă de ordin public de la care părțile nu pot deroga. Legea din 1991 prevede în mod simetric că, cheltuielile întreprinse de creditor în baza titlului executoriu sunt în sarcina debitorului. Debitorul suportă deci cheltuielile de notificare a actelor, de sechestr, de vânzare după sechestr etc...

Acest principiu suferă o excepție în cazul în care cheltuielile întreprinse erau prevăzute de lege. În acest caz creditorul va putea reclama debitorului cheltuielile întreprinse chiar și fără titlu executoriu.

Cheltuielile de remunerare a persoanei mandatate de către creditor în vederea recuperării și încasării creanței (avocat, agenție de recuperare și grefierul Tribunalului de Comerț) rămân în sarcina creditorului care va avea totuși posibilitatea, în cadrul unei proceduri judiciare, să solicite plata unei sume corespunzătoare cheltuielilor pe care a fost nevoit să le întreprindă pentru a acționa în justiție (art 700 din Noul Cod de Procedură Civilă).

Beneficul acestui articol atât ca principiu de aplicare cât și valoarea sa, nu este automat. Aceasta este lăsată la aprecierea judecătorului.

19 / 01 / 2010